

Poradnik dla Pacjenta

Ogólne informacje

W ramach ubezpieczenia zdrowotnego, **Świadczeniobiorcy na zasadach określonych w ustawie o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, przysługuje na zlecenie osoby uprawnionej zaopatrzenie w wyroby medyczne.** Wyroby medyczne (np. protezy, wózki inwalidzkie, ortezy, gorsety, obuwie ortopedyczne, soczewki okularowe, aparaty słuchowe, balkoniki, kule protezy piersi, materace przeciwoleżynowe) **refundowane są w różnej wysokości, na określony czas.** Refundowany ze środków publicznych wyrób medyczny (oznaczony daną grupą i liczbą porządkową), wysokość refundacji, okres użytkowania, kryteria przyznawania oraz **wykaz osób uprawnionych do wystawiania zlecenia określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (Dz. U. z dnia 31 maja 2017 r., poz. 1061 ze zm.)**

Krok pierwszy – zlecenie od uprawnionego lekarza

W przypadku, gdy uprawniona osoba u pacjenta stwierdzi konieczność korzystania z określonego wyrobu medycznego, wystawia dla Świadczeniobiorcy zlecenie na zaopatrzenie w wyroby medyczne na **obowiązującym druku**. Druk obowiązującego zlecenia, wprowadzony Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie wzoru zlecenia na zaopatrzenie w wyroby medyczne oraz wzoru zlecenia naprawy (Dz. U. z 2013 r. poz. 1678) można znaleźć na stronie internetowej **POW NFZ www.nfz-gdansk.pl**

W zależności od rodzaju wyrobu, uprawniona osoba może wypisać zlecenie raz na określony w przepisach okres użytkowania.

Dla każdego wyrobu medycznego, oznaczonego inną grupą i liczbą porządkową w załączniku do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, **musi być wystawione odrębne zlecenie, z wyłączeniem zlecenia na zaopatrzenie w soczewki okularowe.**

WAŻNE:

Zlecenie na zaopatrzenie w wyroby medyczne winno być starannie wystawione.

Prawidłowo wystawiony dokument zlecenia powinien zawierać rzetelnie uzupełnione informacje określone we wzorze zlecenia, wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Zdrowia.

Dodatkowo na zleceniu na zaopatrzenie w sprzęt stomijny (grupa P Ip.99) wymagane jest dookreślenie przez zlecającego rodzaju stomii, przez wpis w rubryce „Informacje dodatkowe” (kolostomia, urostomia, ileostomia), ponieważ od rodzaju zaopatrzenia zależy limit finansowania.

Na zleceniu na zaopatrzenie w aparaty słuchowe (grupa P Ip.84-85) wymagane jest wpisanie przez zlecającego lekarza jednego z kryterium przyznawania tego wyrobu medycznego określonego w rozporządzeniu.

Na zleceniu na zaopatrzenie w wózek inwalidzki wykonany ze stopów lekkich (grupa P Ip.129) wymagane jest wpisanie przez zlecającego lekarza informacji dodatkowej „osoba samodzielnie poruszająca się na wózku” zgodnie z kryterium przyznawania tego wyrobu określonym w rozporządzeniu.

W przypadku, gdy zlecenie jest wystawione nieprawidłowo (brak informacji określonych w tych wzorach, zawiera inne błędy formalne lub zostało wystawione niezgodnie z obowiązującymi przepisami) – Oddział Funduszu zwraca pacjentowi zlecenie bez potwierdzenia, informując o przyczynie odmowy potwierdzenia.

Krok drugi – potwierdzenie zlecenia

Otrzymane zlecenie musi zostać potwierdzone do refundacji przez Oddział Wojewódzki NFZ, na terenie którego Świadczeniobiorca jest zarejestrowany. W przypadku gdy konieczne jest pilne zaopatrzenie pacjenta w wyrób medyczny dopuszczalne jest pośredniczenie przez Oddział Funduszu na terenie, którego przebywa świadczeniobiorca w potwierdzeniu zlecenia przy pomocy faksu z Oddziałem Funduszu właściwym dla świadczeniobiorcy. Zlecenie może być potwierdzone osobiście przez Świadczeniobiorcę lub inną **osobę upoważnioną** do działania w jego imieniu (z wyłączeniem Świadczeniodawcy, który zawarł umowę oraz osób przez niego zatrudnionych lub udzielających świadczeń w jego imieniu na innej podstawie niż umowa o pracę, a także osób którym udzielanie świadczeń powierzył) lub drogą pocztową (zlecenie przysyłane pocztą będzie odesłane na adres Świadczeniobiorcy). Do osobistego potwierdzenia zlecenia

przez NFZ wymagany jest dowód osobisty osoby odbierającej potwierdzone zlecenie oraz upoważnienie udzielone na piśmie przez Świadczeniobiorcę, w przypadku odbioru potwierdzonego zlecenia przez inną osobę. Informację o miejscach, gdzie potwierdzane są zlecenia na zaopatrzenie w wyroby medyczne uzyskacie Państwo w **Delegaturze Oddziału Wojewódzkiego NFZ w Słupsku lub na stronie internetowej Oddziału.**

Zaopatrzenie comiesięczne

W przypadku zaopatrzenia comiesięcznego (np.: cewniki, zestawy infuzyjne, stomia, pieluchomajtki, worki do zbiórki moczu) po wystawieniu przez osobę uprawnioną, **pierwszego zlecenia (część A)** na określony miesiąc, **Świadczeniobiorca powinien zlecenie potwierdzić w Oddziale Funduszu.** Przy potwierdzeniu pierwszego zlecenia na wyroby cykliczne, Oddział wyda Świadczeniobiorcy **kartę potwierdzenia uprawnienia na zaopatrzenie w wyroby medyczne przysługujące comiesięcznie (część B)- ważną maksymalnie 12 miesięcy.** Zlecenie na zaopatrzenie comiesięczne może być wystawione na okres nie dłuższy niż trzy kolejne miesiące. **Posiadając ważną „część B” zlecenia, Świadczeniobiorca nie musi co miesiąc potwierdzać zlecenia w oddziale wojewódzkim NFZ.** Przy kolejnym zleceniu na zaopatrzenie w wyroby medyczne (część A) wystawionym przez osobę uprawnioną do wystawienia lub kontynuacji, **Świadczeniobiorca udaje się z „częścią A” i „częścią B” zlecenia bezpośrednio do Świadczeniodawcy,** który ma zawartą umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia **o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne. Tam Świadczeniobiorca realizuje zlecenie zostawiając „część A” zlecenia, zachowując dla siebie „część B”.**

Szczególne uprawnienia

Prawo do nabycia **bezpłatnych - do wysokości limitu** (art. 47 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, na podstawie zlecenia lekarza lub felczera ubezpieczenia zdrowotnego, przysługuje:

- inwalidom wojennym i wojskowym,
- cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych,
- osobom represjonowanym,
- uprawnionemu żołnierzowi lub pracownikowi, w zakresie leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa, weteranowi poszkodowanemu w zakresie leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa.

WAŻNE! w przypadku posiadania powyższych uprawnień, przy czynności potwierdzenia zlecenia należy okazać dokument potwierdzający uprawnienie (w przypadku przesyłania

zlecenia do potwierdzenia pocztą, należy do zlecenia załączyć kopię dokumentu potwierdzającego uprawnienie).

Uprawnienia z art. 47 ust. 1 a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Świadczeniobiorcom do 18 roku życia, u których stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, na podstawie zaświadczenia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii lub pediatrii, przysługuje prawo do wyrobów medycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 38 ust. 4 ustawy o refundacji, na zlecenie osoby uprawnionej, o której mowa w art. 2 pkt 14 ustawy o refundacji, do wysokości limitu finansowania ze środków publicznych określonego w tych przepisach, według wskazań medycznych bez uwzględnienia okresów użytkowania. O ilości miesięcznego zaopatrzenia w te wyroby decyduje każdorazowo osoba uprawniona do wystawienia zlecenia, o której mowa w art. 2 pkt 14 ustawy o refundacji (**wzór zaświadczenia dostępny jest na stronie internetowej POW NFZ**).

WAŻNE! Oryginał zaświadczenia wystawionego przez uprawnionego lekarza należy przedstawić przy czynności potwierdzania zlecenia.

Krok trzeci – zakup wyrobu medycznego

Mając potwierdzone do refundacji zlecenie, w celu jego realizacji Świadczeniobiorca może zgłosić się na terenie kraju do wybranej placówki, która podpisała umowę z NFZ o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne.

WAŻNE! Wybór konkretnego Świadczeniodawcy należy do Świadczeniobiorcy – nie obowiązuje w tym wypadku rejonizacja.

Zlecenie na zaopatrzenie przysługujące comiesięcznie realizowane jest u Świadczeniodawcy, tylko z ważną „częścią B” zlecenia. Zlecenie na zaopatrzenie comiesięczne może zostać zrealizowane wyłącznie w miesiącach, na które zostało wystawione, z wyłączeniem miesięcy, które upłynęły. Świadczeniodawca realizujący

zlecenie na zaopatrzenie przysługujące comiesięcznie ma obowiązek sprawdzenia w „części B” zlecenia, uprawnienia Świadczeniobiorcy do uzyskania kolejnego świadczenia.

WAŻNE: Realizacja zleceń drogą wysyłkową dotyczy wyłącznie zaopatrzenia w wyroby medyczne przysługujące comiesięcznie.

Potwierdzenia odbioru wyrobu medycznego na zleceniu, przysługującego comiesięcznie dokonuje Świadczeniobiorca albo inna osoba w jego imieniu, z wyłączeniem Świadczeniodawcy, który zawarł umowę oraz osób przez niego zatrudnionych lub udzielających świadczeń w jego imieniu na innej podstawie niż umowa o pracę, a także osób którym udzielanie świadczeń powierzył.

Potwierdzenia odbioru innych wyrobów, aniżeli wyrobów przysługujących comiesięcznie (np. wózki inwalidzkie, materace przeciwodleżynowe), dokonuje Świadczeniobiorca lub w jego imieniu przedstawiciel ustawowy albo inna osoba na podstawie:

- pisemnego upoważnienia wystawionego przez Świadczeniobiorcę dla którego zostało wypisane zlecenie, wystawione w terminie nieprzekraczającym 7 dni przed datą odbioru wyrobu medycznego

lub

- zaświadczenia lekarza ubezpieczenia zdrowotnego o stanie zdrowia tego świadczeniobiorcy uniemożliwiającym wystawienie przez niego upoważnienia

Pisemne upoważnienie do odbioru wyrobu medycznego niecyklicznego, powinno zawierać następujące informacje:

1. Dane dotyczące osoby upoważniającej (Świadczeniobiorcy), tj.: imię i nazwisko, nr dowodu osobistego i nr PESEL, a w przypadku gdy osoba nie posiada nr PESEL – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, adres zamieszkania.
2. Dane dotyczące osoby upoważnionej (odbierającej wyrób), tj.: imię i nazwisko, rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, adres zamieszkania,
3. Dane dotyczące odbieranego wyrobu medycznego.
4. Datę wystawienia upoważnienia i czytelny podpis świadczeniobiorcy lub jego przedstawiciela ustawowego.

Po dokonaniu zakupu osoba odbierająca potwierdza podpisem odbiór właściwego zaopatrzenia. Przed złożeniem podpisu warto zwrócić uwagę czy wpisana w III części zlecenia pełna nazwa wydawanego produktu jest zgodna ze zleceniem lekarza oraz faktycznie odbieranym wyrobem.

Świadczeniodawca wydaje pacjentowi dokument sprzedaży, instrukcję używania wyrobu medycznego, a także pisemną gwarancję producenta dotyczącą bezpłatnej naprawy lub

wymiany wyrobu medycznego (z wyłączeniem wyrobów medycznych przysługujących comiesięcznie). Okres gwarancji powinien być co najmniej równy połowie okresu użytkowania określonego w rozporządzeniu w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie.

Naprawa wyrobu medycznego

W przypadku niektórych wprost wymienionych w Rozporządzeniu wyrobów medycznych (np.: protezy, wózki inwalidzkie) istnieje możliwość ubiegania się o naprawę wyrobu finansowaną ze środków publicznych, zgodnie z limitem finansowania określonym w Rozporządzeniu dla naprawy danego wyrobu. W przypadku dokonania naprawy i wykorzystania części lub całości tego limitu okres użytkowania wyrobu medycznego ulega wydłużeniu proporcjonalnie do wykorzystanej części limitu naprawy, z zaokrągleniem w dół do pełnego miesiąca. **Zlecenie naprawy wyrobu medycznego wystawia i potwierdza Oddział Funduszu, który zrefundował dany wyrób medyczny.**

Zasady refundacji

Świadczeniobiorca jest uprawniony do wyboru miejsca realizacji zaopatrzenia, jak również wyboru wyrobu medycznego w danej grupie i liczbie porządkowej określonej w rozporządzeniu Ministra Zdrowia, zgodnie ze zleconym przez lekarza zaopatrzeniem, spośród zróżnicowanej oferty różnych producentów. Produkty o tych samych funkcjach mogą różnić się ceną i jakością. NFZ refunduje wyroby medyczne do wysokości limitu określonego w rozporządzeniu Ministra Zdrowia. Jeżeli cena wyrobu medycznego jest niższa niż limit, to udział własny świadczeniobiorcy jest liczony od tej ceny. Jeżeli cena wybranego przez Świadczeniobiorcę wyrobu medycznego jest wyższa niż cena określona limitem, oddział wojewódzki NFZ pokrywa koszt przedmiotu do wysokości limitu, uwzględniając udział własny w limicie. Pacjent dopłaca różnicę pomiędzy ceną brutto, a kwotą refundacji. Obowiązkiem każdego podmiotu mającego zawartą umowę z NFZ na realizację zaopatrzenia w wyroby medyczne jest posiadanie przynajmniej jednego produktu w cenie limitu cenowego określonego przez Ministra Zdrowia, spośród wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, oferowanego Świadczeniobiorcom z wyjątkiem wyrobów medycznych, które wykonywane są na indywidualne zamówienie. **Data zakończenia realizacji świadczenia jest data potwierdzenia odbioru wyrobu medycznego wpisana na zleceniu, od której jest liczony okres użytkowania wyrobu medycznego określony w rozporządzeniu MZ, z wyłączeniem wyrobów medycznych przysługujących comiesięcznie, przy czym okres ten nie dotyczy Świadczeniobiorców, o których mowa w art. 47 ust.1 a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.**

Skrócenie okresu użytkowania wyrobu medycznego

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia, refundacja wyrobu medycznego przysługuje Świadczeniobiorcy na konkretny okres czasu i dopiero po jego upływie możliwe jest wystawienie przez lekarza kolejnego zlecenia. **Wyjątkiem od powyższej zasady jest możliwość ubiegania się o skrócenie okresu użytkowania niektórych wyrobów medycznych, wprost wskazanych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, na podstawie wniosku wystawionego przez lekarza uprawnionego do wystawienia zlecenia.** Przywołane rozporządzenie określa kryteria przyznawania wyrobów medycznych, których okres użytkowania może ulec skróceniu, tj.:

1. U osób **dorosłych w przypadku zmian w stanie fizycznym osoby**, powodujących konieczność skrócenia okresu użytkowania wyrobu medycznego, a **możliwości regulacji tego wyrobu zostały wyczerpane**;
2. U dzieci do 18 roku życia, gdy **możliwości regulacji wyrobu zostały wyczerpane, a wystąpiły zmiany w stanie fizycznym w wyniku**:
  - a. Zabiegów chirurgicznych lub jednostek chorobowych powodujących konieczność skrócenia okresu użytkowania wyrobu medycznego,
  - b. Rehabilitacji,
  - c. Rozwoju fizycznego.

Wniosek o skrócenie okresu użytkowania wyrobu medycznego wystawiony przez lekarza uprawnionego do wystawienia zlecenia, musi zawierać szczegółowe uzasadnienie medyczne, zgodne z podstawowymi kryteriami przyznawania tego wyrobu. Wystawiony wniosek o skrócenie okresu użytkowania wyrobu medycznego wraz z prawidłowo wystawionym zleceniem na wyrób medyczny, należy złożyć w Oddziale Funduszu, w którym pacjent jest zarejestrowany.

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (t.j.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1844).
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1938 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (t.j.: Dz.U. z 2017 r., poz. 211).
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (Dz. U. 2017 poz. 1061 ze zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie wzoru zlecenia na zaopatrzenie w wyroby medyczne oraz wzoru zlecenia naprawy (Dz. U. z 2013 r. poz. 1678).
6. Zarządzenie nr 59/2016/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 29 czerwca 2016 r. ze zm.

Źródło:

<http://www.nfz-gdansk.pl/dla-pacjenta/zasady-korzystania-ze-swiadczen-medycznych/zaopatrzenie-w-refundowane-wyroby-medyczne-wydawane-na-zlecenie-poradnik-dla-pacjenta,3757>